

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3091/2022. (III. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 17.B.376/2018/379. számú ítélete és a Debreceni Ítéletábrla mint másodfokú bíróság Bf.II.291/2020/22. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozót hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás alapján a Debreceni Törvényszék a 2019. szeptember 6-án kelt 17.B.376/2018/379. számú ítéletével bűnösnek mondta ki 3 rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – a (2) bekezdés *b*) pontjának *ba*) és *bc*) alpontjára figyelemmel – a (6) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő, társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében, 2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – a (2) bekezdés *b*) pontjának *ba*) és *bc*) alpontjára figyelemmel – az (5) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő, társtettesként, egy esetben folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében, a Btk. 399. § (3) bekezdés *a*) és *b*) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés *a*) és *b*) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett pénzmosás bűntettében, 42 rendbeli, a Btk. 342. § (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározott, 37 esetben felbujtóként, 4 esetben folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében, 5 rendbeli, a Btk. 345. §-ban meghatározott, 4 esetben folytatólagosan, 1 esetben bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés szerint minősülő költségvetési csalás bűntettében, amelyet bűnsegédként követett el.
- [4] Ezért őt a bíróság 6 év szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte, emellett 115 570 046 forint erejéig vele szemben vagyonekobzást rendelt el. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtön fokozatban határozta meg.
- [5] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész az indítványozó terhére, cselekményei téves minősítése, a bünszervezetben történt elkövetés mellőzése, és a büntetés kiszabására vonatkozó szabály téves alkalmazása miatt, valamint a büntetés súlyosítása érdekében, az indítványozó és védője hatályon kívül helyezés, bizonyítottság hiánya miatti felmentés, téves tényállás megállapítás, téves minősítés, az indítványozó terhére rótt bűncselekmények száma, illetőleg rendbelisége, valamint a társtettesi elkövetés megállapítása miatt, továbbá enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.
- [6] A fellebbezés folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéletábrla Bf.II.291/2020/22. számú, 2020. július 6-án jogerős ítéletével az elsőfokú döntést megváltoztatta, és az indítványozó cselekményeit 3 rendbeli a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 318. § (1) bekezdésében meghatározott – és a (2) bekezdés *c*) pontjára figyelemmel – a (7) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő, társtettesként és folytatólagosan elkövetett csalás bűntetteként, 2 rendbeli, a régi Btk. 318. § (1) bekezdésében meghatározott – és a (2) bekezdés *c*) pontjára figyelemmel – a (6) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő társtettesként, egy esetben folytatólagosan elkövetett csalás bűntetteként, a régi Btk. 303. § (3) bekezdés *a*) és *b*) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés *a*) és *b*) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett pénzmosás bűntetteként, a régi Btk. 310. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés szerint minősülő, folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntetteként, 64 rendbeli, a régi Btk. 274. § (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározott, 37 esetben felbujtóként, 26 esetben bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás bűntetteként

5 rendbeli, a Btk. 276. §-ban meghatározott, 4 rendbeli folytatólagosan, 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségeként minősítette. A kiszabott büntetést mint bűnszervezetben elkövetővel szemben tekintette kiszabottnak, kizárta a feltételes szabadság kedvezményéből, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

- [7] 3. Az indítványozó – hiánypótlásra történt felhívását követően kiegészített – alkotmányjogi panaszában a Debreceni Törvényszék 17.B.376/2018/379. számú ítélete és a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.291/2020/22. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel azokat ellentétesnek tartja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, az R) cikk (2) bekezdésével, a I. cikk (3) bekezdésével, a IV. cikk (1) és (2) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdésével, valamint a Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk (3) bekezdés *b*) pontjával.
- [8] Az indítványozó a B) cikk (1) bekezdésének, az R) cikk (2) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét a törvényes, független és pártatlan bíróhoz való jog megsértésére alapította, mivel az első fokon eljáró bíró nem volt gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények tárgyalására kijelölve, így a tanács nem volt törvényesen megalakítva. Az indítványozó kizárás iránti bejelentése alapján a bíróság a kizárást megtagadta, ezzel megsértette az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését. Állítása szerint a vele szemben lefolytatott büntető-eljárásban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog egyáltalán nem érvényesült. A sérelem megnyilvánult abban, hogy az indítványozó és védője bizonyítási indítványait rendre elutasították, a kirendelt igazságügyi könyvszakértő nem volt semleges pozícióban, feladata a perben a vád alátámasztása volt, emiatt a fegyveregyenlőség elve is csorbát szenvedett. Emellett a büntetőeljárás során az indítványozó iratmegismerési joga is korlátozva volt, sem a papír alapú, sem az elektronikus adatokhoz nem fért hozzá védőjével teljeskörűen. A tisztességtelen eljárás következményeként nem volt a védelem abban a helyzetben, hogy az indítványozó ártatlanságát bizonyítani tudja. Az eljáró bíróságok a nyomozás során elkövetett eljárási szabálysértések felett szemet hunytak annak ellenére, hogy erre az indítványozó és védője több alkalommal felhívták a figyelmet, így törvénysértő módon beszerzett bizonyítékokat használtak fel ellene. Emellett elsiklott a bíróság a vád törvényességének kérdése felett is, mivel az ügyészség a törvényben a vádemelésre nyitva álló határidőt elmulasztotta, emiatt pedig az eljárás megszüntetésének lett volna helye. A másodfokon eljáró ítéltábla súlyos eljárási szabálysértést követett el továbbá azzal, hogy elkülönítette azon vádlottak esetében a büntetőügyet, akik nyilvános ülés tartását kérték azokétól, akik esetében tanácsulésen döntött.
- [9] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [10] 4.1. Az Alkotmánybíróság elsőként a panasz határidőben való érkezését vizsgálva megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint határidőben nyújtotta be.
- [11] 4.2. A határozott kérelem az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek az indítvány – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítványozó panaszában az Alaptörvény több rendelkezésének – így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az R) cikk (2) bekezdésének, a I. cikk (3) bekezdésének, a IV. cikk (1) és (2) bekezdésének, a XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdésének – sérelmét is állította.
- [12] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján csak Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {lásd például: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]; 3314/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [15]} – lehet alapítani.
- [13] Nem biztosít az indítványozó számára alapjogot az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése.
- [14] Az indítvány nem tartalmaz indokolást az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése és IV. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében.
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszja ezért a fentiekben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az indítványi elem érdemi elbírálásának az akadályá {lásd például: 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.

- [16] Az indítványozó a támadott döntések alaptörvény-ellenességét az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikk (3) bekezdés *b*) pontjában foglaltak sérelmére tekintettel is állította. Az Abtv. 32. § (2) bekezdése értelmében nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát egyedi bírósági ügy kapcsán csak az adott ügyben eljáró bíró, kizárólag az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabállyal összefüggésben kezdeményezheti. Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a támadott bírósági végzés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára nem rendelkezik indítványozói jogosultsággal.
- [17] A fentiek alapján a bíróság a továbbiakban a vizsgálatot csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal és a (3) bekezdése szerinti védelemhez való joggal összefüggésben végezte el.
- [18] 4.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [19] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott büntetőügyben terhelt volt. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további (rendes) jogorvoslati lehetősége nem áll fenn.
- [20] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként jelöli meg, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [21] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó elsősorban azért fordult az Alkotmánybírósághoz, mert tévesnek tartja az ügyében hozott bírósági döntéseket. Az alkotmányjogi panasz valójában a lefolytatott büntetőeljárás kritikája, a támadott alapügyben hozott első- és másodfokú határozat ismételt felülbírálatára irányul. A panasz az eljárás során is indítványozott további bizonyítási eszközök figyelembevételét, a bizonyítékok újraértékelését, és ennek eredményeként a jogerős határozattal megállapított tényállás megváltoztatását célozza. Az Alkotmánybíróság gyakorlata e tekintetben kiforrott, több döntésben is kifejtésre került, hogy a bíróságok határozatainak szakmai felülvizsgálata nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe [lásd például: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [22] Megjegyzendő, hogy a Debreceni Ítéletábra Bf.II.291/2020/22. számú ítéletében igen részletesen foglalkozik az indítványozó által már az alapeljárás során és ezen panaszában is megfogalmazott kritikával, és a felvetett kérdéseket megnyugtató módon tisztázta.
- [23] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [24] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*), *c*) és *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. február 15.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1719/2020.

